

Мақсаты мен міндеттері

«TAMOS Education» білім беру мекемесі қоршаған ортаға деген құрмет, тәрбие мен ар-ұяттан құралады. Біз өз міндеттеріміз жайлы әрі қауіпсіздік ережелерін бұзусыз, қорлаудың түрлі үлгілерінен аулақ орта құрып, балаларымыздың өз потенциалдарын аша білуі үшін барымызды саламыз. Біз балаларымыздың, ата-аналар, мұғалімдер мен қызметкерлердің бір-біріне мейірімділік пен достық қарым-қатынаспен қарап, оқушыларымыздың еркін ортада білім алуын күтеміз. Мектеп бірлестігінің барлық мүшелері бір-біріне қамқорлық пен қолдау көрсетуге міндетті.

Ата-аналар мен тәрбиелеушілер «TAMOS Education» жоғары тәртіп стандарттарын сақтауда маңызды рөл атқарады. Үй мен мектептің бір-бірімен тығыз байланыста болуы өте маңызды. «TAMOS Education» ата-аналармен ынтымақтастықта болу бұл біздің басты философиямыз деп білеміз. Бұл саясатты қабылдау -біздің стандартты шарттарымыздың бірі. Бұл саясатты біздің веб-сайттан оқушылардың ата-аналары мен болашақ оқушыларға жүктеуге болады. Ол ата-аналарға арналған кітапта және мұғалімдерге арналған нұсқаулықта көрсетілген, олар ата-аналардың өтініші бойынша беріледі және нұсқаулық өткізу кезінде мұғалімдерге беріледі.

«TAMOS Education» қорлауға әрдайым көңіл бөледі, оның ішінде физикалық, эмоциональды немесе кибер зардап шегу жағдайларына да аса назар аударылады. Мұндай жағдайлар мектептің теңдік пен әртүрлілік саясаты мен әлеуметтік әрі моральдық принциптеріне қарсы келеді. Қорлаудың ауырлығы сонша ол психологиялық жарақаттар, дұрыс тамақтанудың бұзылуы, зардап шегушінің өзіне-өзі зиян келтіруі және өзін-өзі өлтіруге де әкелуі мүмкін. Оған қоса, құрдастарының тарапынан қатыгездікке ұшырау да қорғау мен қауіпсіздікті қамтамасыз ету органдарына әкеледі.

Біз өз оқушыларымыздың, оқушыларымыздың ата-аналарының және мектеп жұмысшыларының қатысуымен болған, оқу уақытынан тыс, мектептегі немесе мектеп сапары кезінде, мектеп маңында орын алған оқиғаларды тексеруге құқылымыз.

Қорлауға қарсы TAMOS Education өтініші

- Қорлау мен агрессияның физикалық немесе эмоциональды көріністері мектеп принциптеріне қарсы келгендіктен «TAMOS Education» саясатына жат қылықтар болып есептеледі және біз бұған әрдайым аса назар аударамыз.
- Қорлаушы – ұзақ уақыт аралығындағы әдейі басқа адамға немесе адамдар тобына физикалық немесе эмоциональды зиян келтіретін адамдар немесе адамдар тобы.
- Қорлауды түрлі үлгіде қабылдауға болады. Мысалы, нәсілі, діні, жынысы, жыныстық бағдарлығы немесе асырап алынуы және т.б.. Бұл оқушылар арасындағы нақты немесе айқын айырмашылықтармен дәлелденуі мүмкін.
- Зорлықты тоқтату мен физикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету ең алдымен мектептің міндеті болып табылады, бірақ эмоциональды қорлау физикалық қорлаудан да қатты болып келеді. Мектеп әр жағдай бойынша шешімді жекелей қабылдауы тиіс.
- Көбінесе, құрдастарына қатыгездік таныту қорлаудың бір формасы болып табылады және мектептің қауіпсіздік саясатына сай кез келген қатыгездікпен қараған жағдайлар қауіпсіздік сұрағы деп танылып, қауіпсіздікті қамтамасыз ету басшылығына беріледі. Қосымша толық мәліметтер үшін балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету саясатын қарауыңызды өтінеміз.

Көптеген эксперттер қорлау агрессор мен зардап шегуші арасындағы дисбаланспен байланысты деп тұжырымдайды. Бұл кінәлілердің қатынасын бақылап, өздері қорқытатын адамдарды қорғауда қиындыққа тап болуымен байланысты. Билік дисбалансы бірнеше әдіспен байқалуы мүмкін, ақыл-ой ерекшеліктеріне байланысты немесе әлеуметтік изоляциядағы мүмкіншіліктеріне немесе белгілі топ өкілдерінің қолдауына қатысты орын алуы мүмкін. Бұл адамды немесе адамдар тобын жәбірлеу қаупі немесе ол адамдарды физикалық түрде шеттетуге әкеледі.

- Қорлау үшінші тұлғаны ренжіту мақсатымен жасалуы мүмкін. Бұл тікелей қатысу ретінде, жеткіліксіз тәжірибе әкелуі мүмкін. Дегенмен, ұқыпсыз немесе жаман мінез-құлықпен қасақана жасалынған іс-әрекеттер жарақат болып саналады.
- Қорлау көбіне жасырын, анық және қауіпті болады.

- Қорлау кез келген жерде және кез келген уақытта болып, оқушыларды, басқа жастарды, қызметкерлер мен ата-аналарды да қамтуы мүмкін.

«TAMOS Education» барлық мүшелері өмір мен бостандықтың қызығын көруге құқылы. Өзін қорыққан, құдаланған деп есептейтін кез келген адам Мектеп оған құлақ асып, мәселені тез, әрі зардапсыз шешуге ат салысады деп күтуге құқылы. Мектеп оқу уақытынан тыс немесе мектеп аумағынан тыс жерлерде орын алған барлық оқиғаларды қарастыратын болады:

- Егер сіз қорлауға ұшырасаңыз, онда біреумен әңгімелесіңіз: мектеп директоры, өз бөліміңіздің жетекшісі, мектеп директорлары, орынбасарлар немесе көмекшілермен. Оған қоса, өз ата-аналарыңызбен де сөйлесіп, мәселені талқылауға болады;
- Сіз өзгелердің өзіңізге қалай қарағанын қалайсыз, өзгелерге де тура сондай құрметпен қарауыңыз керек. Егер оқиға болып кетсе, қорлауға қатысты өз пікіріңізді міндетті түрде көрсетуіңіз керек;
- Егер қорлау туралы ешкім білмесе, онымен ешкім бетпе-бет келмесе, онда ол ешқашан тоқтамайды. Егер сіз біреуді қорлау үстінде деп ойласаңыз, онда қызметкермен сөйлесіп, жағдайды бақылаңыз. Біз тәртіп бұзушылықтарды хабарлаған тұлға (TAMOS Эдюкейшн ақпарат берушілердің саясатынан көріңіз) жазаланбай, керегінше қолдау алатындығына кепілдік береміз;
- Егер сіз құдалап жатқан көрініс көрсеңіз, және де оны көріп ешқандай әрекет жасамасаңыз, онда сіздің оған ортақтастығыңызды мойындау керек. Жағдайды елемей куәгерді қорлаудың ортақтасы етеді. Егер сізге мектептегі қорлау ережелері мәлім болса, онда дереу басшылыққа немесе мектеп қызметкеріне хабарлаңыз.

Қызметкерге нұсқаулық

Барлық жаңа қызметкерлерге мектептегі қорлауға қатысты нұсқаулық беріліп, қорлауға айып кезінде не істеу керектігін түсіндіреді, бұл біздің балаларды қорғау мен қорғауға деген көзқарасымыздың бір бөлігі. Жаңа қызметкерлер мектеп ережелерін өзінің міндеттерінің бірі ретінде оқуы тиіс. Толық ақпарат мұғалімдерге арналған анықтамада көрсетілген.

Қуанышымызға орай, мұндай жағдайлар «TAMOS Education» мектебіне қалыпты жағдай емес, бірақ біз кез-келген уақытта орын алып, немесе осы жағдайлар қайталануы мүмкіндігін біліп, тіпті қорлаудың жәбірленушілері де басқаларға зиян тигізуі мүмкіндігін білуіміз шарт.

Сондықтан, біздің мектепке деген қамқорлығымызды қырағылығымызбен көрсете аламыз. Мұғалімдер дәрекі әзілдердің сынын анықтай білуі керек, мысалы, сабақтан тыс уақытта жалғыз күтетін оқушы (немесе сабақтан кейін бос жүрген). Бұл жәбірленуші болуы мүмкін. Ұқсас ойлар ойындар мен басқа да іс-шараларға қолданылады. Күн тәртібінің, түскі ас пен үзіліс уақыттары – жәбір мен агрессия орын алатын негізгі уақыттар. Оған қоса, оқушылардың қауіпке ұшырайтын орындары: киінетін бөлмелер, спортзалдар, дәліздер мен ойын алаңдары болып табылады. Біз әрдайым орынсыз сөздерге немесе әрекеттерге назар аударып жүруіміз керек. Біз қорлауға және де тәртіпсіз қылықтарға жол бермеуіміз керек.

Құрдас топтардың арасындағы қорлау көбіне кіші сынып оқушылары арасында орын алады - сыныптың, клубтың немесе әлеуметтік топтың әлеуметтік иерархиясы дамыған сайын. Кейбір оқушылар өзгелерге қарағанда осал: ұялшақ, мақтаншақ, басқалардан ерекшеленуі мүмкін. Оларға тәртіптерін орнықтыру, агрессияның құбылыстары мен қорлаумен күресу мақсатында кеңес беру керек.

Біз мектеп ретінде барлық қорлау оқиғаларына аса зор мән беруіміз қажет. Кеңес мүшелері, сынып жетекшілері және ассистенттер арасындағы пікірталастар жағдайдың ушығуына және кішігірім оқиғаларды тез арада жоюға мүмкіндік бермес бұрын жедел әрекет етуге кепілдік беруі керек; бұл одан да ауыр қорлау ықтималдығын азайтуы керек.

Қорлаудың алдын алу

Оқушылар «TAMOS Education» мектебінде ешкімнің есерсоқтық тәртіпті құптамайтындығын және егер мектептегі қорлауды білсе, өте нақты әрі дереу шаралар қолданатындығын білуі керек. Қорлауға қарсы кодекс құрастырылады. Қорлауға қатыспайтын балалардың көбісі бұл

мәселемен күресуде тиімді профилактикалық әрі қорғау күші болып табылады. Сондықтан мәселені нақты түсіну керек.

«Қорлауға қарсы «TAMOS Education» өтініші» барлық оқушылар мен олардың ата-аналарына беріліп, хабарландыру тақталарына ілінеді. Барлық жаңа оқушылар мектегі тәртіп стандарттарымен танысып, қорлауға ұшырағанда не істеу керектігі түсіндіріледі.

Мектеп директорлары оқушыларға, қызметкерлерге және ата-аналарға қорлау, қорлау салдары және қорлаумен қалай күресу туралы семинарларды мезгіл-мезгіл ұйымдастыруы керек.

Оқушыларды мұқият тыңдап, сабақта, бейресми жағдайда немесе Tamos Education балаларды қорғау саясатына сәйкес пікір білдіру үшін мүмкіндіктер беру керек.

Біздің мектеп кеңесшілері арнайы бағалау және кеңес беру дағдыларын ұсына отырып, біздің пасторлық қолдау қызметіміздің маңызды бөлігі болып табылады. Олар әлеуметтік, эмоционалды немесе мінез-құлық проблемалары туындаған кезде оларға жүгінетін оқушыларға құпия кеңестер мен кеңес беруге дайын. Кейбір жағдайларда мектеп директорларымен кеңесіп, мектеп қызметкері оқушыны оларға жібере алады.

Құрдастар тарапынан жәбірлеу

Құрдастар тарапынан қатыгездікке ұшырау – бір немесе бірнеше оқушыларды басқа оқушыға қатысты жәбір көрсетуі болып табылады. Бұл көптеген қарым-қатынаста көрінуі мүмкін: қорлау, физикалық жәбірлеу, инициациялар, рәсімдер, жыныстық зәбір, гендерлік мәселелер, сексуалды зорлық. «TAMOS Education» оқушылар тарапынан кез-келген жәбірлеуге орын берілмейді және ол контекске сай қаралуы керек деп есептейді. Тіл тигізетін комментарийлер мен диалогтар ешқашан «жай әзіл» немесе «есеюдің бөлшегі» ретінде қаралып, еленбей қалмауы тиіс. Сондай-ақ, зиянды жыныстық мінез-құлық бірдей немесе "жай күлді", "ұлдар-ұлдар", "біз жай ғана қалжыңдадық" және "біз бұл дұрыс емес екенін білмедік" деп қабылданбайды.

Қосымша ақпараттар үшін қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережесін қарауыңызды сұраймыз.

Қорланғанын анықтау

Оқушының қорланғанын көрсететін мінез-құлқының өзгерістерінің белгілері:

- мектепке баруға ниеті болмауы;
- уайымшылдықтың арқасында бала аз сөйлеп, жуас бола бастауы;
- жұмысты орындай алмау қабілеттілігі артуы;
- кітаптары, сөмкесі және басқа да заттарының жоғала бастауы;
- мінез-қылығының өзгеруі (мысалы: музыка сабағынан бас тартуы және лексикасының өзгеруі);
- өз-өзіне сенімділігін жоғалтуы;
- іш ауыру, бас ауыру себептерімен дәрігерге жиі баруы;
- түсініксіз жарақаттары;
- жиі сабақтан қалу, сабаққа кешігуі;
- ересек балалардың ортасын таңдауы;
- денесін байсалды ұстау және көру қабілетінің нашарлауы;
- ұйқымен мәселелері, жаман түстер көруі;
- өзін-өзі өлтіру немесе қашу туралы әңгімелер.

Кейде жоғарыда аталғандардан басқа да себептер болуы мүмкін, сондықтан оларды ата-аналар немесе мұғалімдер қайта немесе балағаттау амалдарын қарастыру керек.

Расизм

Назар аударуға тиісті расизмнің мысалдары:

- ауызша тіл тигізу, расизмдік әзілдер мен тіл тигізу іс-қимылдары;
- физикалық қауіп-қатер немесе шабуылдар;

- арандату белгілері немесе ерекшелік белгілері;
- расистік қағаздар, комикстер, мектептегі журналдар;
- өзгелерді атыстыру;
- жазбаша зорлық, оған қоса тамаққа, музыкаға, киім мен дәстүрлерге қарсы расисттік граффити;
- жұмыс немесе ойын барысында серіктестіктен бас тарту.

Жыныстық қорлау

Жыныстық қорлауға келесі сипаттар жатуы мүмкін:

- Жыныстық ұсыныстар мен лебіздер;
- Қорлаушы лақап аттар;
- Сыртқы келбет туралы көзқарастар мен пікірлер (мысалы, жыныстық дамуы кезінде);
- Порнографиялық материалдар, жыныстық құрамы бар граффити;
- Ең экстремалды түрі - жыныстық шабуыл немесе зорлау.

Гомофобия

Біз адамның қандай болғанына қарамастан, гей, лесбияндық, немесе бисексуал, жыныстық бағдарлыққа негізделген барлық зәбірлеулер туралы білуіміз керек. Гомофобтық қорлау басқа қорлау түрлеріне ұқсайды, бірақ оған мыналар жатады:

- Ауызша зәбірлеу – біреудің гей болғандығы туралы өсек-аян тарату, оларды төменгі деңгейде деп есептеп, оларды гей деп атайды, мысалы «Бұл жаттықтырушылар - гейлер!»;
- Физикалық зәбірлеуге – ұру, қол, аяқпен ұру, жыныстық тиісу мен қауіпті мінез-құлықтар кіреді;
- Киберқорлау - онлайн-ортаны біреу туралы қауәсек тарату үшін немесе адамды қатынас ортасынан шығару үшін қолданады. Оған қоса, мәтіндік хаттар, видео, мен графикалық хабарламалар болуы мүмкін.

Ерекше білім беру қажеттіліктері мен мүгедектілік

Біз ерекше білім беруді қажет ететін оқушылар немесе инвалидтер көп жағдайда басқаларға қарағанда қорлауға көбірек ұшырайтынын түсінуіміз керек.

Келемеждеу

Тіл тигізетін пікірлер мен қарым-қатынастарды жай ғана «әзілдеу» деп танымау керек. Мұндай нәсіл, дін, этникалық шығу тегі, мәдениеті, ерекше білім қажеттіліктеріне ие жандарға қатысты пікірлерге жол берілмейді және оларды балағаттау деп қарастырылады.

Кез-келген күдіктерді хабарлау

Оқушыларға қорлау жағдайларын сынып жетекшісіне немесе басқа да үлкен жоғары сынып оқушысына хабар берудің маңыздылығын түсіндіру керек. Қажет жағдайда зәбірленушінің достарын көндіру керек: бұл қиын, және оқушылар жиі оны істеуден бас тартады. Біз балағаттау туралы хабарлаған бала еш жазаланбай, бізден қолдау алатындығына ("TAMOS Эдьюкейшн ақпараттандыру саясаты" бөлімін қараңыз) кепілдік беруіміз керек. Осы топтағы басқа балаларға жағдайдың қайталануы кезінде хабарлаудың қаншалықты маңызды екендігін есте сақтау керек.

Қандай да бір қорлаудың куәгері болған барлық қызметкерлер мен жоғары сынып оқушылары сынып жетекшіге хабарлауы тиіс. Бұл инциденттер сынып жетекшісі білмейтін жағдайдың бір бөлігі болып табылады.

Мектеп осындай балағаттау туралы хабар беру керектігін бірлестік мүшелері есте сақтауы тиіс. Балағаттау туралы хабар бермеген куәгер оның серіктесі болып саналады.

Мектепке түсер кезінде, оқушылардың ата-аналары бір мәселе туындаса тез арада сынып жетекшісімен байланысып, оны сол арада шешу керектігін білуі шарт.

Қорлау туралы өтініштермен жұмыс істеу тәртібі

Балағаттау туралы хабарлама алынған кезде келесі рәсімдер қолданылады:

- Хабар алған немесе оқиғаны көрген қызметкер оны бақылап, тыныштандырып, балаларды қорғау нұсқаулығына сәйкес зәбір көрген оқушыларға қолдау көрсетеді;
- Тез арада қауіпсіздікті қамтамасыз ету туралы жағдайды басшылыққа жеткізу керек;
- Қауіпсіздік қызметінің жетекшісі немесе тексеріске жауапты қызметкер тез арада оқиғаға қатысы бар басқа оқушыларды сұрау мақсатында сынып жетекшісіне хабар беруі керек;
- Мектеп директорлары да хабардар болуы керек;
- Балағаттаудың басқа мүшелерімен бірге күдікті агрессор жекелей сұралады, одан да жағдайды сипаттап беруін өтінеді;
- Жағдай мектеп оқиғаларына кіргізіліп, қол қойылады, күні белгіленіп, кейін Бас директорға жіберіледі;
- Соңғы кезеңдерінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету жетекшісі зәбірленушімен, күдікті агрессордан бөлек тілдеседі. Оған не үшін кек алмау керекті түсіндіріліп, қолдау мен көмек көрсету стратегиясы ұсынылады;
- Қауіпсіздікті қамтамасыз ету жетекшісі күдікті агрессордан жеке сұрап, мұндай қылықтардың жат қылық екендігін, оның әкелген зардаптарын түсіндіреді. Агрессорға тәртіпті өзгерту нұсқаулығы ұсынылады. Қажет жағдайда мектепте қабылданған рәсімдерге сай тиісті тәртіптік шаралар қолданылады;
- Барлық қатысушылардың ата-аналары мен тәрбиешілеріне хабарлап, мәселені талқылауға мектепке шақыртылады. Олардан да қажет қолдау сұралынады;
- Тәртіптік санкциялар мен кеңес беру әрі іс-қимылдарымен келісу қажет. Қолдау зардап шегуші балаларға да, балағаттауға қатысқан балаларға да қажет екендігін түсінген абзал. Қызметкерлердің жіті бақылауымен, барлық тараптардың қатысуымен өтетін кездесу эпизодты жабу бойынша, барлық мүдделі тараптар үшін стратегияны әзірлеуге көмектесе алар еді;
- Оқиғаның дамуын бақылау стратегиясы енгізіледі.

«TAMOS Education» саясаты мектептің ішіндегі мұндай мәселелер, шектен тыс қылмыстық жазаға қатысы болмаса, өз тәртіптік рәсімдеріне сәйкес шешеді. Егер осындай іс орын алса, онда басшылық мектеп қауіпсіздігін қамтамасыз ету саясатына жүгінеді, бірақ соңғы шешімді мектеп директорлары өздері қабылдайды.

Мұндай оқушыларға тәртібін түзетуге берілген қолдау өзгеріске әкелмесе және де ауыр мәселелер, балағаттау шеттен тыс қайталанса берсе, мектеп оқушыны уақытша немесе толығымен мектептен шығаруы мүмкін.

Қорлау жағдайларын тіркеу және бақылау

Балағаттауға қатысты барлық оқиғалар мен шаралар қолдану, қауіпсіздік жетекшісімен тіркеліп, мектеп директорларына жіберіледі. Қауіпсіздікті қамтамасыз етуге жауапты қызметкер мінез-құлық үлгілерін анықтау және бақылау үшін барлық инциденттердің орталықтандырылған есебін жүргізеді.

Оқиға хаттамасында зәбірленуші оқушы мен кінәлі оқушының аттары жазылады. Барлық қызметкерлер бұл файлдарды көре алады, сондықтан қандай да бір мәселе туындағанда файлды тексеріңіздер. Бірақ егер қандай да бір балағаттау формасының күүгері болсаңыз, немесе әлдебіреудің қылықтарына күдікпен қарасаңыз, дереу қауіпсіздік қызметкерлері мен сынып жетекшісіне хабарлаңыз. Бұл мектеп басшылығы мен сынып жетекшісі білуі тиіс үлкен оқиғаның бір бөлшегі ғана болуы мүмкін.

Қорлаудың алдын алу шаралары

Оқушыларға түсіндірілетін талқылаулар мен семинарлар:

- Олар өздеріне көмек көрсету керектігін түсіну;
- Позитивті және табанды болу;

- Барынша эгоист болмау;
- Барынша агрессивті болмау;
- Достықты қолдау;
- Зәбірленуші болуға мүмкіндік бермейтін бейвербалды реакцияларды білу.

Егер қорлау қайталанса, оқушыларға не істеу керектігін естеріне салыңыздар:

- Сабырлық сақтауға тырысу, өзінің позитивті көңіл-күйіңді көрсету;
- Табандылық пен нақтылығын көрсету, агрессордың көзіне тік қарап, тіл тигізуін тоқтатуын талап ету;
- Оқиғадан барынша тез шығу;
- Мұғалімге немесе басқа үлкендерге жағдайды дереу жеткізу;
- Өз тәжірибеңізді құпия ұстамаңыз;
- Өздері болуға құқылы.

Барлық мүдделі тараптарға түсіндіруге болатын ең жақсы нәрсе - TAMOS білімі - бұл жалпы түсінік бар орта, оны қоғамдастық қорлауға жол берілмейді.

Implemented: March 2019

Выполнено: март 2019 г.

Орындалды: 2019 жылдың наурыз айы

Reviewed: July 2022

Рассмотрен: июль 2022

Қайта қаралды: 2022 жылдың шілде айы

To be reviewed: July 2025

Подлежит рассмотрению: июль 2025

Қайта қарау: 2025 жылдың шілде айы

